
❖

مروری حقوقی - کیفری بر
دعاوی الزام به تمکین زوجه و ترک انفاق

❖

تحلیلی - کاربردی

با طرح نمونه آراء حقوقی و کیفری، دیدگاه فقهی، منطبق بر جدیدترین قوانین مصوبه،

آراء وحدت رویه و نظریات مشورتی و دکترین

قضات دادگستری

رامین بایرامی آرباطان

مجید ارفعی

حسن امامی

انتشارات آیدین

سرشناسه	: بایرامی آرباطان، رامین، ۱۳۶۸ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام - Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: مروری حقوقی - کیفری بر دعاوی الزام به تمکین زوجه و ترک انفاق تحلیلی - کاربردی با طرح نمونه آراء حقوقی و کیفری، دیدگاه فقهی.../ رامین بایرامی آرباطان، مجید ارفعی، حسن امامی.
مشخصات نشر	: تبریز: آیدین: انتشارات یانار، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۱۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۲۸-۱۰-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: نفقه - ایران/ Iran - Support (Domestic relations) / نفقه (فقه) / Support Wife's violation of martial (Domestic relations law, Islamic / زنشویی duties (Islamic law / زنان و مقررات - ایران / Marriage law -- Iran
شناسه افزوده	: ارفعی، مجید، ۱۳۶۹ -
شناسه افزوده	: امامی، حسن، ۱۳۷۱ -
رده بندی کنگره	: KMH۴۱۹۲
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵:۱۶۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۶۸۹۷

www.ketab.ir

انتشارات آیدین (بাহمکاری) انتشارات یانار

تبریز، خیابان شریعتی شمالی، نرسیده به سینما ۲۹ بهمن

تلفن: ۳۵۵۵۳۲۵۹ - فاکس: ۳۵۵۳۰۵۲۳ - ۰۴۱

Email: Aydin.publication@Gmail.com

مروری حقوقی - کیفری بر دعاوی الزام به تمکین زوجه و ترک انفاق

رامین بایرامی آرباطان، مجید ارفعی، حسن امامی

* چاپ اول ۱۴۰۱ تبریز * شمارگان ۵۰۰ نسخه * قیمت ۹۵۰۰۰ تومان

* لیتوگرافی افروز * چاپ و صحافی: صحاف امین

۹۷۸-۶۲۲-۶۷۲۸-۱۰-۲

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱
فصل اول: مطالعه قضایی - حقوقی دعوای الزام به تمکین زوجه (تحلیلی - کاربردی)	
مبحث اول: طرح نمونه پرونده حقوقی دعوای الزام به تمکین زوجه.....	۲۱
۱-۱ دستورات قضایی مربوط به موضوع پرونده.....	۲۴
۲-۱ تشکیل جلسه و اتخاذ تصمیم نهایی دادگاه.....	۲۴
۱-۲-۱ تشکیل جلسه دادگاه.....	۲۴
۲-۲-۱ اتخاذ تصمیم نهایی دادگاه.....	۲۵
مبحث دوم: بررسی حقوقی دعوای الزام به تمکین زوجه.....	۲۷
۱-۱ ارکان دعوای الزام به تمکین زوجه.....	۲۷
۱-۱-۲ وجود عقد نکاح.....	۲۸
۱-۱-۲-۱ ماهیت عقد نکاح.....	۲۸
۱-۱-۲-۲ اقسام عقد نکاح.....	۲۹
۲-۱-۲ امتناع زوجه از تکالیف قانونی زوجیت.....	۳۰
۱-۲-۱-۲ حسن معاشرت، معاضدت و وفاداری.....	۳۰
۲-۲-۱-۲ تکلیف زوجه به سکونت در مسکن مشترک.....	۳۱

۲۲۳	۲-۲-۲-۲ سایر مباحث ماهوی جرم ترک اتفاق
۲۲۳	۲-۲-۲-۲-۱ عدم جرم انگاری شروع به ترک اتفاق
۲۲۶	۲-۲-۲-۲-۲ معاونت در جرم ترک اتفاق
۲۳۱	۲-۲-۲-۲-۳ مشارکت در جرم ترک اتفاق
۲۳۷	۲-۲-۳ مطالعه جرم ترک اتفاق در مقررات شکلی کیفری
۲۳۸	۲-۲-۳-۱ صلاحیت رسیدگی به دعوای کیفری ترک اتفاق
۲۳۹	۲-۲-۳-۱-۱ مفهوم صلاحیت در مقررات دادرسی کیفری
۲۴۱	۲-۲-۳-۱-۲ ملاک‌های شناخت صلاحیت در دعوای کیفری
۲۴۵	۲-۲-۳-۱-۳ «عنصر مادی جرم» ملاکی در تعیین صلاحیت محلی مرجع قضایی
۲۴۷	۲-۲-۳-۱-۳-۱ معیار «استمرار عنصر مادی جرم ترک نفقه در مکان»
۲۴۸	۲-۲-۳-۱-۳-۲ معیار «ترک فعل و وظیفه‌ی قانونی»
۲۵۱	۲-۲-۳-۲ مدعی و بار اثبات ادعا در دعوای حقوقی و کیفری ترک اتفاق
۲۵۱	۲-۲-۳-۲-۱ شناخت مدعی در دعوای ترک اتفاق
۲۶۰	۲-۲-۳-۲-۲ بار اثبات دعوای ترک اتفاق
۲۶۸	۲-۲-۳-۳ سایر مقررات شکلی کیفری حاکم بر جرم ترک اتفاق
۲۶۸	۲-۲-۳-۱ امکان صدور قرار ترک تعقیب در جرم ترک اتفاق
۲۶۹	۲-۲-۳-۲ امکان صدور قرار موقوفی تعقیب یا قرار موقوفی اجرای کفر به جهت اعلام گذشت
۲۷۲	۲-۲-۳-۳ امکان صدور قرار موقوفی تعقیب بجهت شمول مرور زمان «شکایت»
۲۷۵	۲-۲-۳-۴ امکان صدور قرار تعلیق تعقیب
۲۷۸	۲-۲-۳-۵ امکان ارجاع امر به میانجیگری یا شورای حل اختلاف جهت سازش
۲۸۰	۲-۲-۳-۶ امکان صدور قرار توقف تحقیقات در صورت معلوم نشدن متهم ترک اتفاق
۲۸۲	۲-۲-۳-۷ ضرورت تشکیل پرونده شخصیت برای متهم نوجوان زیر ۱۸ سال تمام شمسی
۲۸۴	۲-۲-۴ مطالعه جرم‌شناسی جرم ترک اتفاق
۲۸۴	۲-۲-۴-۱ تحلیل رویکرد نامتقارن نظام عدالت کیفری در جرم انگاری ترک اتفاق و...
۳۰۰	۲-۲-۴-۲ لزوم توجه به نظام عدالت ترمیمی در برخورد با دعوای کیفری ترک اتفاق
۳۱۳	منابع و مآخذ

بسم الله الرحمن الرحيم هست کلیدِ در گنج حکیم
فاتحه فکرت و ختم سخن نام خدای است بر او ختم کن

«مخزن الأسرار نظامی گنجوی»

«... إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ يُقْضَى الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ»

«حکم و قانون جز به دست خدا نیست که حقیقت را بیان می کند و او بهترین داوران است»

پیشگفتار

اولین و قدیمی ترین نهاد اجتماعی در تمامی جوامع، نهاد خانواده می باشد که بلحاظ ساختار اجتماعی کوچک ترین واحد اجتماعی است. نهاد خانواده از گذشته های دور و از همان آغاز زندگی بشری، هسته ی اصلی جامعه و اساس هر اجتماع بزرگی بوده و کارکردهای آن در حوزه های مختلف و متنوع زندگی اجتماعی غیرقابل انکار بوده است. مهمترین کارکرد نهاد خانواده بقای جامعه انسانی است و نقش آن در تأمین و رفع نیازهای حیاتی و ضروری جامعه غیرقابل چشم پوشی است. این درجه از اهمیت و کارکردهای نهاد خانواده تا جایی مورد توجه بوده است که محققین، عامل اساسی خوشبختی و تعالی

جامعه یا شقاوت و گمراهی افراد را ریشه در ایفاء نقش مثبت یا منفی نهاد خانواده در جامعه دانسته‌اند.^۱

بر مبنای همین جایگاه رفیع و نقش و کارکرد با اهمیتی که خانواده در مسیر حرکت جامعه به سمت ترقی و پیشرفت و نیل به اهداف و آرمان‌های کلان خود دارا است، تمامی نظام‌های حقوقی حاکم بر جهان، برای رفع تهدیدهای موجود و با هدف حفظ بنیان خانواده و جلوگیری از تمامی آسیب‌های اجتماعی متزلزل کننده‌ی بنیان خانواده، در قوانین حقوقی و کیفری خود همواره به نهاد خانواده توجه ویژه‌ای نشان داده‌اند. براین اساس، در بند ۳ ماده ۱۶ اعلامیه جهانی حقوق بشر، مصوب ۱۹۴۸ م، بیان شده است که «خانواده رکن طبیعی و اساسی اجتماع است و حق دارد از حمایت جامعه و دولت برخوردار باشد». همسو با سایر نظام‌های حقوقی حاکم بر سایر کشورها، در نظام حقوقی ایران نیز، از همان اوایل آغاز قانونگذاری در ایران در قوانین حقوقی متعدد، به ویژه، قانون مدنی، قانون حمایت خانواده و قانون ازدواج و طلاق، مقررات ویژه‌ای برای تعیین احکام، حقوق و تکالیف خانوادگی زوجین، آثار و شرایط ازدواج و طلاق و دیگر مباحث اصلی و فرعی مربوط به حقوق خانواده، به ویژه حقوق و تکالیف اعضای خانواده (زوجین و اولاد و افراد تحت سرپرستی) و نحوه‌ی معاشرت آنها با هم مورد توجه قانونگذار ایرانی قرار گرفت. در اصل ۲۱ قانون اساسی کشورمان، حمایت از حقوق خانواده مورد تأکید قرار گرفته و دولت موظف شده است تا حقوق زن را در تمامی جهات تضمین نماید و در مسیر اعتلای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی وی، زمینه‌های لازم را فراهم سازد و از مادران در طول دوران مختلف زندگی زناشویی به ویژه در دوران بارداری و حضانت فرزندان و حمایت از کودکان بی سرپرست و اعطای قیمومت فرزندان به آنان، حمایت به عمل آورد و حقوق مالی زنان را با پیش‌بینی ابزارهای مالی مناسب (بیمه، نفقه و غیره) تضمین نماید و حتی از حیث مرجع رسیدگی کننده به دعاوی خانوادگی، از نهاد خانواده و به ویژه حقوق زنان، حمایت قانونی به عمل بیاورد.

لازم به اشاره است که در مفهوم خانواده، آنچه در قوانین و دیدگاه قانونگذار مورد توجه اساسی قرار گرفته است، خانواده در معنای خاص آن بوده است. خانواده در معنای خاص که

۱. توجیهی، عبدالعلی، (تابستان ۱۳۸۸)، «لزوم جرم‌انگاری نشوز زوج»، فصلنامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان، سال دوازدهم، شماره ۴۸، ص ۲۲۰.